



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 23.12.2005
COM(2005)709 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ετήσια έκθεση 2004**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	3
1. Εκκρεμείς αιτήσεις που παρελήφθησαν κατά το 2003	3
2. Νέες αιτήσεις που παρελήφθησαν κατά το 2004.....	5
3. Χρηματοδότηση	6
4. Παρακολούθηση	7
5. Κλεισίματα	7
6. Προετοιμασία ενός νέου κανονισμού για το Ταμείο Αλληλεγγύης.....	10
Συμπεράσματα.....	10
Annex 1 European Union Solidarity Fund applications in 2004	12
Annex 2 Criteria to mobilise the EU Solidarity Fund.....	13
Annex 3 Determination of the amount of aid.....	14
Annex 4 Thresholds for major disasters applicable in 2004 (based on 2002 figures for Gross National Income).....	Error! Bookmark not defined.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρχισε να λειτουργεί από τις 15 Νοεμβρίου 2002¹. Το άρθρο 12 του κανονισμού ίδρυσής του προβλέπει ότι το Ταμείο θα πρέπει να υποβάλει κάθε χρόνο μία έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του κατά το προηγούμενο έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η παρούσα, η οποία είναι η δεύτερη έκθεση, περιλαμβάνει τις δραστηριότητες του Ταμείου κατά 2004 και καλύπτει τέσσερις τομείς: την ολοκλήρωση της διαδικασίας μιας σειράς εκκρεμών αιτήσεων που παρελήφθησαν κατά το 2003, την εξέταση των νέων αιτήσεων που παρελήφθησαν κατά το 2004, την παρακολούθηση της χορήγησης των ενισχύσεων και την εξέταση των εκθέσεων σχετικά με τις πρώτες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν κατά το 2002 ενόψει του κλεισίματός τους.

Επιπλέον η έκθεση αφορά την προπαρασκευαστική εργασία σχετικά με μια πρόταση της Επιτροπής που αφορά ένα νέο κανονισμό για το Ταμείο Αλληλεγγύης για την περίοδο μετά τη λήξη των τρεχουσών δημοσιονομικών προοπτικών κατά το 2006.

1. ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2003

Το 2003 η Επιτροπή παρέλαβε 10 νέες αιτήσεις για την κινητοποίηση του Ταμείου². Για τρεις από αυτές, την πετρελαιοκηλίδα του Prestige στην Ισπανία, τον σεισμό στην περιοχή Molise της Ιταλίας και την έκρηξη του ηφαιστείου της Αίτνας, οι αποφάσεις για τη χορήγηση ενισχύσεων είχαν ήδη ληφθεί πριν το τέλος του έτους 2003 (στις 8 Δεκεμβρίου για τις δύο ιταλικές αιτήσεις και στις 15 Δεκεμβρίου για την περίπτωση του Prestige). Οι αντίστοιχες συμφωνίες υλοποίησης υπεγράφησαν από τα δύο δικαιούχα κράτη στις 16 Ιανουαρίου 2004. Οι εν λόγω τρεις ενισχύσεις κατεβλήθησαν στις 11 Μαρτίου 2004, μόλις δηλαδή μεταφέρθηκαν οι σχετικές πιστώσεις (οι οποίες είχαν δεσμευθεί το 2003 όταν ελήφθησαν οι αποφάσεις για τη χορήγηση ενισχύσεων) στο προϋπολογισμό το 2004.

Στις 9 Μαρτίου 2004 η Επιτροπή έλαβε τις ακόλουθες έξι αποφάσεις, εκ των οποίων οι πέντε αφορούσαν αιτήσεις οι οποίες είχαν παραληφθεί κατά το 2003:

Η αίτηση της **Ελλάδας** η οποία παρελήφθη στις 28 Φεβρουαρίου 2003 και συμπληρώθηκε αργότερα με πληροφορίες οι οποίες υπεβλήθησαν στις 7 Μαΐου και στις 30 Σεπτεμβρίου, ήταν συνέπεια των ασυνήθιστων καιρικών συνθηκών (ισχυρές βροχοπτώσεις, καταιγίδες, ασυνήθιστες χιονοπτώσεις) από τις 11 Δεκεμβρίου 2002 μέχρι τέλη Μαρτίου 2003, οι οποίες έπληξαν όλες τις περιοχές της Ελλάδας. Πρόσθετες πληροφορίες σύμφωνα με τα κριτήρια αυτά του κανονισμού υπεβλήθησαν από τις ελληνικές αρχές στις 7 Μαΐου 2003 και στις 30 Σεπτεμβρίου 2003. Η αξιολόγηση αυτών των πληροφοριών απέδειξε ότι δεν τηρήθηκε ο κανόνας που προβλέπει ότι οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται εντός προθεσμίας 10 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημιάς. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή

¹ Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 της 11ης Νοεμβρίου 2002 για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ 3, ο οποίος στο εξής θα αναφέρεται ως "ο κανονισμός".

² Για λεπτομερείς πληροφορίες βλέπε ετήσια έκθεση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2002-2003, COM(2004)397 τελικό της 26^{ης} Μαΐου 2004.

έκρινε ότι η αίτηση δεν μπορούσε να γίνει δεκτή και ενημέρωσε σχετικά με επιστολή της στις 14 Απριλίου τις ελληνικές αρχές.

Το Σεπτέμβριο του 2003 η *Γαλλία* υπέβαλε μία αίτηση με βάση το κριτήριο των έκτακτων περιφερειακών καταστροφών³, η οποία αφορούσε μια σειρά από πυρκαγιές δασών οι οποίες έπληξαν διάφορα μέρη της νοτιοανατολικής Γαλλίας και της Κορσικής κατά τη διάρκεια του Ιουλίου και του Αυγούστου του 2003. Η Επιτροπή αποφάσισε να απορρίψει αυτή την αίτηση, επειδή δεν επληρούντο οι όροι του κανονισμού για την εφαρμογή του κριτηρίου της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής. Οι όροι αυτοί δεν επιτρέπουν την ομαδοποίηση των ζημιών από περιοχές που δεν συνορεύουν, ακόμη και στην περίπτωση που η ζημιά προκαλείται από την ίδια αιτία. Εξάλλου, δεν έχει αποδειχθεί ότι οι διάφορες επιμέρους πυρκαγιές πληρούσαν τα κριτήρια που προβλέπει ο κανονισμός, ειδικά όσον αφορά το τμήμα του πληθυσμού που επλήγη και τις διαρκείς επιπτώσεις στις συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική σταθερότητα. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στις γαλλικές αρχές με επιστολή στις 7 Απριλίου.

Την 1^η Οκτωβρίου 2003 η Επιτροπή παρέλαβε μία αίτηση από την *Ισπανία* σχετικά με μια σειρά από πυρκαγιές δασών σε διάφορες περιοχές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Μετά από συζητήσεις με την Επιτροπή οι ισπανικές αρχές αποφάσισαν να αναθεωρήσουν την αρχική τους αίτηση στις 14 Νοεμβρίου και να την περιορίσουν στις πυρκαγιές οι οποίες ξέσπασαν στις επαρχίες που συνορεύουν με την Πορτογαλία. Μετά την αξιολόγηση των πληροφοριών που διετέθησαν, η Επιτροπή έκρινε ότι μία από αυτές τις πυρκαγιές πληρούσε το κριτήριο της “γειτονικής χώρας”, επειδή θεωρήθηκε ότι είχε προκληθεί από την ίδια μείζονα καταστροφή η οποία είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως για την Πορτογαλία⁴. Μετά την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας του προϋπολογισμού χορηγήθηκε ενίσχυση ύψους 1,331 εκατ. ευρώ με απόφαση που ελήφθη στις 10 Ιουνίου⁵. Η συμφωνία υλοποίησης υπεγράφη στις 26 Ιουλίου και η πληρωμή πραγματοποιήθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 2004.

Στις 10 Νοεμβρίου 2003 η *Μάλτα* υπέβαλε μια αίτηση σχετικά με την καταστροφή που προκλήθηκε από μια ισχυρή καταιγίδα και τη συνακόλουθη πλημμύρα η οποία έπληξε τη Μάλτα στις 15 Σεπτεμβρίου 2003. Παρόλο ότι οι ζημιές σε απόλυτους αριθμούς ήταν μάλλον περιορισμένες (30,172 εκατ. ευρώ), ήταν εντούτοις αρκετές ώστε να υπερβούν το κατώτατο όριο του 0,6% του ΑΕΠ της Μάλτας (24,26 εκατ. €). Επρόκειτο συνεπώς περί μείζονος φυσικής καταστροφής και η Επιτροπή αποφάσισε στις 30 Απριλίου να χορηγήσει ενίσχυση ύψους 961 220 ευρώ. Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία υλοποίησης ολοκληρώθηκαν στις 26 Οκτωβρίου 2004. Στη συνέχεια, μετά από δύο εβδομάδες, κατεβλήθη η ενίσχυση.

Η *Ιταλία* υπέβαλε μία αίτηση στις 6 Νοεμβρίου 2003 σχετικά με μια πλημμύρα στην επαρχία Friuli Venezia-Giulia περί τα τέλη Αυγούστου. Πρόσθετες πληροφορίες υπεβλήθησαν στις 5 Ιανουαρίου 2004. Η καταστροφή αφορούσε επτά δήμους συνολικού πληθυσμού 11 400 κατοίκων. Το ύψος της ζημιάς εκτιμήθηκε από τις

³ Τα κριτήρια για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ προβλέπονται από το άρθρο 2 του κανονισμού αριθ. 2012/2002, βλέπε παράρτημα 2.

⁴ Λεπτομερείς πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση 2002-2003, σ. 12 και σ. 20.

⁵ Για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει τη μέθοδο που περιγράφεται στην ετήσια έκθεση 2002/2003 (σελίδες 23-24), βλέπε παράρτημα 3.

ιταλικές αρχές σε 525 εκατ. ευρώ, αλλά αντιπροσώπευε μόνο το 17% του κανονικού κατώτατου ορίου για μείζονες καταστροφές στην Ιταλία. Οι πληροφορίες που υπεβλήθησαν δεν έδειξαν να υπήρξαν “σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις στις συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική σταθερότητα”. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση και με επιστολή της στις 7 Απριλίου ενημέρωσε σχετικά τις ιταλικές αρχές.

2. ΝΕΕΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2004

Κατά τη διάρκεια του 2004 η Επιτροπή έλαβε 11 νέες αιτήσεις για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Στο παράρτημα 1 περιλαμβάνονται λεπτομερείς πληροφορίες για όλες τις περιπτώσεις.

Η πρώτη αίτηση κατά το 2004 παρελήφθη στις 26 Ιανουαρίου προερχόμενη από τη *Γαλλία* και αφορούσε τη μεγάλη πλημμύρα η οποία έπληξε διάφορα διαμερίσματα στη νότια περιοχή του Rhone το Δεκέμβριο του 2003. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διέθεσαν οι γαλλικές αρχές η πληγείσα περιοχή κάλυπτε μία ενιαία έκταση που περιελάμβανε τα εδάφη 53 δήμων με συνολικό πληθυσμό 295 000 κατοίκους, εκ των οποίων τα δύο τρίτα θεωρήθηκε ότι επλήγησαν άμεσα από την καταστροφή. Οι σοβαρές ζημιές που υπέστησαν οι επιχειρήσεις και η σχεδόν ολική καταστροφή που υπέστησαν δύο από τα σημαντικότερα βιομηχανικά κέντρα της περιοχής (Arles και Gard Rhodanien) προβλέπονταν να έχουν διαρκείς επιπτώσεις στην οικονομική σταθερότητα της περιοχής, στις οποίες περιλαμβάνεται και η απώλεια 4000 μονίμων θέσεων εργασίας. Η Επιτροπή στις 9 Μαρτίου έκρινε ότι επληρούντο οι όροι κινητοποίησης του Ταμείου Αλληλεγγύης βάσει του κριτηρίου της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής και – μετά την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας του προϋπολογισμού – απεφάσισε στις 7 Μαΐου να χορηγήσει ενίσχυση ύψους 19,625 εκατ. ευρώ. Οι συμφωνίες υλοποίησης υπεγράφησαν στις 10 Μαΐου και η ενίσχυση κατεβλήθη στις 7 Ιουλίου 2004.

Στις 3 Ιουνίου 2004 η *Ισπανία* ζήτησε βοήθεια σχετικά με την πλημμύρα που έγινε το Μάρτιο στην επαρχία της Μάλαγα. Εκτιμήθηκε ότι η καταστροφή προκάλεσε ζημιές ύψους 73 εκατ. ευρώ (μόλις το 2,5% του κανονικού κατώτατου ορίου για μείζονες καταστροφές). Με βάση τις πληροφορίες που διέθεσαν οι ισπανικές αρχές η Επιτροπή έκρινε ότι η πλημμύρα δεν πληρούσε κανέναν από τους όρους του κανονισμού για ασυνήθιστες περιφερειακές καταστροφές (ποσοστό του πληττόμενου πληθυσμού, σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις στις συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική σταθερότητα της περιφέρειας). Για το λόγο αυτό στις 14 Ιουλίου η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση και ενημέρωσε τις ισπανικές αρχές σχετικά με την απόφασή της με επιστολή που απέστειλε στις 26 Ιουλίου 2004.

Στις 8 Σεπτεμβρίου η *Ισπανία* υπέβαλε μία και μόνο αίτηση σχετικά με οκτώ πυρκαγιές δασών οι οποίες είχαν ξεσπάσει σε διάφορες περιοχές της Ισπανίας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2004. Επειδή η συνολική άμεση ζημιά και των οκτώ καταστροφών μαζί βρισκόταν κάτω από το κατώτατο όριο για μείζονες καταστροφές η αίτηση βασίστηκε στο κριτήριο της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής. Επειδή ο κανονισμός 2012/2002 δεν προβλέπει την ομαδοποίηση των ζημιών που έχουν υποστεί διάφορες περιοχές, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν στις 4 Οκτωβρίου 2004 επτά διαφορετικές αιτήσεις για τις διάφορες πυρκαγιές με βάση το κριτήριο της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής. Σύμφωνα με τις διατεθείσες πληροφορίες

το σύνολο των άμεσων ζημιών από τις διάφορες πυρκαγιές κυμαινόταν από 0,215 εκατ. € σε 351,138 εκατ. €. Η ανάλυση που έκαναν οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέδειξε ότι οι άμεσες ζημιές ήταν περιορισμένες και ότι δεν επληρούντο τα κριτήρια του κανονισμού όσον αφορά το ποσοστό του πληγέντος πληθυσμού και τις σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις στις συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική σταθερότητα των πληγεισών περιοχών. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή απέρριψε στις 8 Μαρτίου 2005 και τις επτά αιτήσεις και ενημέρωσε τις ισπανικές αρχές σχετικά με αυτή την απόφαση με επιστολή που απέστειλε στις 18 Απριλίου.

Η **Σλοβενία** υπέβαλε μια αίτηση στις 20 Σεπτεμβρίου σχετικά με ένα μικρό σεισμό ο οποίος είχε γίνει τον Ιούλιο στο βορειοανατολικό τμήμα της χώρας προκαλώντας ζημιές οι οποίες είχαν εκτιμηθεί σε 12,5 εκατ. ευρώ. Μετά από μία επιστολή που έστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής στις 26 Οκτωβρίου ζητώντας περισσότερες λεπτομερείς πληροφορίες, η Σλοβενία απέσυρε την πρότασή της.

Στις 7 Οκτωβρίου η **Σλοβακία** υπέβαλε αίτηση ζητώντας ενίσχυση μετά από μία πλημμύρα που είχε γίνει την περίοδο Ιουλίου-Αυγούστου. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της οι ζημιές ανέρχονταν σε 29 εκατ. ευρώ, ποσό που ήταν μικρότερο από το 20% του ποσού των 147,89 εκατ. ευρώ, που είναι το κατώτατο όριο για μείζονες καταστροφές όσον αφορά τη Σλοβακία (0,6% του ΑΕΠ). Στην αίτηση της Σλοβακίας αναφερόταν ότι μόνο το 0,7% του πληθυσμού είχε υποστεί ζημιές στην πληγείσα περιοχή και ότι δεν αναμένονταν “σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις στις συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική σταθερότητα της περιοχής”. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή έκρινε ότι δεν επληρούντο τα κριτήρια έκτακτης κινητοποίησης του Ταμείου Αλληλεγγύης και με απόφασή της στις 16 Φεβρουαρίου 2005 απέρριψε την εν λόγω αίτηση. Η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στις σλοβακικές αρχές με επιστολή στις 14 Μαρτίου 2005.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Οι έξι αυτές περιπτώσεις είχαν ως συνέπεια την κατάρτιση δύο διορθωτικών προϋπολογισμών. Οι τρεις πρώτες ενσωματώθηκαν στο προσχέδιο του διορθωτικού προϋπολογισμού αριθ. 5/2003⁶, ο οποίος είχε εγκριθεί το φθινόπωρο του 2003. Εντούτοις, οι συμφωνίες υλοποίησης και στις τρεις περιπτώσεις υπεγράφησαν τον Ιανουάριο του 2004, επειδή οι πόροι που διετέθησαν κατά το 2003 με το διορθωτικό προϋπολογισμό θα έπρεπε να μεταφερθούν στο έτος 2004. Οι πληρωμές έγιναν στις 11 Μαρτίου 2004. Οι τρεις άλλες αιτήσεις ενσωματώθηκαν στο προσχέδιο του διορθωτικού προϋπολογισμού αριθ. 5/2004⁷. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε αρκετά γρήγορα αυτόν τον διορθωτικό προϋπολογισμό και έτσι η πρώτη απόφαση χορήγησης ενίσχυσης ελήφθη από την Επιτροπή ήδη από τις 30 Απριλίου 2004. Και στις έξι περιπτώσεις με τους διορθωτικούς προϋπολογισμούς ζητήθηκαν μόνο πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων. Οι απαραίτητες πιστώσεις πληρωμών διετέθησαν από το κονδύλιο για το Ταμείο Συνοχής.

⁶ SEC(2003)826 της 16^{ης} Ιουλίου 2003.

⁷ SEC(2004)269 της 9^{ης} Μαρτίου 2004.

Τα ποσά της ενίσχυσης σε κάθε περίπτωση είχαν καθοριστεί με βάση την πρότυπη μέθοδο που είχε επεξεργαστεί προηγουμένως η Επιτροπή (αναλύεται λεπτομερώς στην ετήσια έκθεση 2002/2003). Τα ακόλουθα ποσά ενισχύσεων κατεβλήθησαν κατά το 2004:

Δικαιούχος	Καταστροφή	Κατηγορία	Χορηγηθείσα ενίσχυση (εκατ. ευρώ)
Ισπανία	Πετρελαιοκηλίδα Prestige	περιφερειακή	8,626
Ιταλία	Σεισμός Molise	περιφερειακή	30,826
Ιταλία	Έκρηξη ηφαιστείου στο όρος Αίτνα	περιφερειακή	16,798
Ισπανία	Πυρκαγιά σε δάσος (στα σύνορα με την Πορτογαλία)	γειτονική χώρα	1,331
Μάλτα	Πλημμύρα και καταγίγδα	μείζων	0,96122
Γαλλία	Πλημμύρα στην περιοχή του Rhone	περιφερειακή	19,625
Σύνολο			78,167220

4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Η Επιτροπή πραγματοποίησε επισκέψεις παρακολούθησης στην Πορτογαλία (πυρκαγιές δασών) τον Απρίλιο και στη Ρώμη (Αίτνα και Molise) τον Ιούνιο. Οι αρμόδιες υπηρεσίες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους γι'αυτές τις επισκέψεις και με την ευκαιρία αυτή λύθηκαν τα τεχνικά προβλήματα που αφορούσαν π.χ. την επιλεξιμότητα των δαπανών και τους τρόπους ελέγχου. Στην Επιτροπή εξάλλου δόθηκε η ευκαιρία να αξιολογήσει την προστιθέμενη αξία του Ταμείου Αλληλεγγύης και να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με το δικό της σύστημα υλοποίησης.

5. ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΑ

Το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού 2012/2002 προβλέπει ότι το αργότερο έξι μήνες από τη λήξη της ετήσιας περιόδου από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης μαζί με μία δήλωση αιτιολόγησης των δαπανών (στο εξής “δήλωση εγκυρότητας”). Στο τέλος αυτής της διαδικασίας η Επιτροπή θα προβεί στο κλείσιμο της παρέμβασης του Ταμείου.

Το 2004 η Επιτροπή έλαβε τέσσερις εκθέσεις υλοποίησης από τη Γερμανία, την Αυστρία, την Τσεχία και τη Γαλλία σχετικά με τις πρώτες ενισχύσεις του Ταμείου Αλληλεγγύης κατά το 2002.

Η έκθεση υλοποίησης της *Γερμανίας* σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης των 444 εκατ. € από το Ταμείο Αλληλεγγύης παρελήφθη στις 25 Ιουνίου 2004. Η δήλωση εγκυρότητας και οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση στο κρατίδιο της Σαξονίας, το οποίο είχε πληγεί κατά κύριο λόγο από την

καταστροφή, παρελήφθη στις 13 Οκτωβρίου 2004. Η έκθεση περιλαμβάνει έναν κατάλογο όλων των ενεργειών κάθε φορέα υλοποίησης όπου αναφερόταν το είδος της ενέργειας. Η Γερμανία δήλωσε ότι το σύνολο της ενίσχυσης των 444 εκατ. € από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχε δαπανηθεί εντός περιόδου ενός έτους από την παραλαβή της ενίσχυσης. Καμία ενίσχυση δεν κατεβλήθη για δράσεις πριν από την ημερομηνία της πρώτης ζημιάς. Με βάση τις πληροφορίες που παρέλαβε η Επιτροπή έκρινε ότι ήταν επιλέξιμες οι δηλωθείσες δαπάνες. Η έκθεση περιελάμβανε μία λεπτομερή περιγραφή των μέτρων πρόληψης. Σύμφωνα με την αρχική εκτίμηση της αίτησης οι ζημιές ανέρχονταν σε 9,068 δισεκατ. €, ενώ το ποσό των “εκ των υστέρων” ζημιών ανήλθε σε 10,6 δισεκατ. €. Η Γερμανία επιβεβαίωσε ότι οι ενέργειες που περιγράφονταν στη δήλωση εγκυρότητας δεν χρηματοδοτήθηκαν από καμιά άλλη κοινοτική ή διεθνή πηγή και ότι οι δαπάνες δεν καλύπτονταν από τρίτους. Στη Γερμανία το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών ανέλαβε το συντονισμό των ενισχυόμενων ενεργειών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από μία σειρά δημόσιων φορέων και περιφερειών. Περί τα τέλη του 2004 μία από τις δεκαοχτώ επιμέρους δηλώσεις εγκυρότητας που διέθεσαν οι γερμανικές αρχές δεν έγινε δεκτή λόγω του ότι δεν είχαν πραγματοποιηθεί ακόμη οι έλεγχοι των σχετικών δαπανών, οι οποίοι προβλέπονταν για τα μέσα του 2005. Ως προς το θέμα αυτό η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις στις 23 Δεκεμβρίου 2004.

Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας της *Αυστρίας* όσον αφορά την ενίσχυση των 134 εκατ. € παρελήφθη στις 18 Ιουνίου 2004. Συμπληρωματικές πληροφορίες υπεβλήθησαν στις 5 Νοεμβρίου 2004 και στις 15 Νοεμβρίου 2004. Η έκθεση περιλαμβάνει μία κατάσταση με όλες τις ενέργειες που έγιναν στις πληγείσες περιοχές καταταγμένες με βάση το είδος ενέργειας, το συνολικό ποσό των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και το ποσό που χορήγησε το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ καθώς και μια λεπτομερή περιγραφή των μέτρων πρόληψης. Η Αυστρία δήλωσε ότι το κόστος της αρχικής εκτίμησης της ζημιάς επιβεβαιώθηκε “εκ των υστέρων”. Με βάση τις παραληφθείσες πληροφορίες η Επιτροπή απεδέχθη ως επιλέξιμες τις δηλωθείσες δαπάνες. Καμία ενίσχυση δεν κατεβλήθη για ενέργειες πριν την ημερομηνία της πρώτης ζημιάς και εκταμιεύθηκε ολόκληρη η ενίσχυση. Η ενίσχυση εκταμιεύθηκε μέσα σε ένα έτος από τότε που παρέλαβε την ενίσχυση η Αυστρία. Οι αυστριακές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ενέργειες που περιγράφονται στη δήλωση εγκυρότητας δεν έλαβαν ενίσχυση από άλλες κοινοτικές ή διεθνείς πηγές χρηματοδότησης και ότι οι δαπάνες δεν καλύφθηκαν από τρίτους. Στις 23 Δεκεμβρίου 2004 η Επιτροπή προέβη στο κλείσιμο της παρέμβασης του Ταμείου.

Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας της *Τσεχίας* σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης των 129 εκατ. € παρελήφθη στις 17 Ιουλίου 2004. Οι αρχές της Τσεχίας υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες στις 15 Νοεμβρίου 2004. Η έκθεση υλοποίησης περιλαμβάνει έναν κατάλογο με όλες τις ενέργειες όπου διευκρινίζεται το είδος κάθε ενέργειας. Καμία ενίσχυση δεν κατεβλήθη για ενέργειες πριν την ημερομηνία της πρώτης ζημιάς. Με βάση την περιγραφή των ενεργειών στην έκθεση υλοποίησης θεωρούνται ως επιλέξιμες οι δηλωθείσες δαπάνες. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης μία λεπτομερή περιγραφή των προληπτικών μέτρων που ελήφθησαν. Η αρχική ζημιά που είχε εκτιμηθεί σε 70,228 εκατ. κορόνες Τσεχίας (2,341 δισεκατ. €) ενώ το κόστος των ζημιών όπως εκτιμήθηκαν “εκ των υστέρων”

ανήλθε σε 73,142 εκατ. κορόνες Τσεχίας (2,438 δισεκατ. €)⁸. Οι αρχές της Τσεχίας επιβεβαίωσαν ότι οι ενέργειες που περιγράφονται στη δήλωση εγκυρότητας δεν έλαβαν ενίσχυση από άλλη κοινοτική ή διεθνή πηγή χρηματοδότησης και ότι οι δαπάνες δεν καλύφθηκαν από τρίτους. Το κέντρο αλλοδαπών ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομικών ήταν αρμόδιο για τη διαχείριση της ενίσχυσης. Οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι ολόκληρο το ποσό της ενίσχυσης εκταμιεύθηκε εντός έτους αφότου παρελήφθη. Μετά το τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας ο λογαριασμός του εθνικού ταμείου εντούτοις παρουσίαζε ένα αχρησιμοποίητο υπόλοιπο το οποίο αποτελούσαν ποσά τα οποία είχαν επιστραφεί από τους φορείς υλοποίησης, ποσά που είχαν ανακτηθεί και τόκοι. Περί τα τέλη του 2004 η Επιτροπή ζήτησε πρόσθετες διευκρινίσεις όσον αφορά τις πληροφορίες σχετικά με την εκταμίευση της ενίσχυσης που περιλαμβάνονταν στην έκθεση υλοποίησης καθώς και όσον αφορά το αχρησιμοποίητο υπόλοιπο του Ταμείου κατά τη διάρκεια της περιόδου επιλεξιμότητας.

Η έκθεση υλοποίησης της *Γαλλίας* σχετικά με την ενίσχυση των 21 εκατ. € παρελήφθη μετά τις μεγάλες πλημμύρες στο *διαμέρισμα Gard* το Σεπτέμβριο του 2002. Η έκθεση αυτή και η δήλωση εγκυρότητας παρελήφθησαν στις 28 Ιουνίου 2004. Πρόσθετες πληροφορίες υπεβλήθησαν στις 12 Νοεμβρίου 2004. Η έκθεση περιλαμβάνει έναν κατάλογο με όλες τις ενέργειες που έγιναν στην πληγείσα περιοχή, καταταγμένες με βάση το είδος της ενέργειας, το συνολικό ποσό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης και το ποσό της ενίσχυσης του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ, καθώς και μια λεπτομερή περιγραφή των προληπτικών μέτρων. Καμιά ενίσχυση δεν χορηγήθηκε για ενέργειες πριν την ημερομηνία της πρώτης ζημιάς και, εκτός από ένα ποσό ύψους 9,08 €, εκταμιεύθηκε ολόκληρο το ποσό της ενίσχυσης. Με βάση τις παραληφθείσες πληροφορίες οι δηλωθείσες δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες. Η ενίσχυση εκταμιεύθηκε εντός έτους από την παραλαβή της. Οι γαλλικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ενέργειες που περιγράφονται λεπτομερώς στη δήλωση εγκυρότητας δεν έλαβαν ενίσχυση από άλλη κοινοτική ή διεθνή πηγή χρηματοδότησης και ότι οι δαπάνες δεν καλύφθηκαν από τρίτους υπό τη μορφή αποζημίωσης ή απόδοσης του κόστους των ζημιών. Σύμφωνα με την αρχική εκτίμηση που περιλαμβάνονταν στην αίτηση το κόστος της ζημιάς ανερχόταν σε 834,5 εκατ. €. Το σύνολο των ζημιών εκτιμήθηκε “εκ των υστέρων” σε 830,6 εκατ. €, δηλαδή 3,9 εκατ. € λιγότερο. Το άρθρο 10 παράγραφος 2 του κανονισμού 2012/2002 προβλέπει ότι “σε περίπτωση σημαντικά χαμηλότερης επανεκτίμησης της ζημιάς βάσει νέων στοιχείων η Επιτροπή ζητά από το δικαιούχο κράτος να επιστρέψει το αντίστοιχο ποσό της ενίσχυσης”. Πράγματι, η νομοθεσία προβλέπει ότι η Επιτροπή πρέπει να συγκρίνει το ποσό της τελικής εκτίμησης των ζημιών, στη συγκεκριμένη περίπτωση 830,6 εκατ. €, με το ποσό που προέβλεψε το δικαιούχο κράτος και αποδέχθηκε η Επιτροπή και να κρίνει εάν θα έπρεπε να ήταν μικρότερο ή όχι το ποσό της καταβληθείσας ενίσχυσης. Λαμβανομένου υπόψη ότι ο κανονισμός προβλέπει ότι η αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο θα πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός 10 εβδομάδων από την πρώτη ζημιά, είναι σαφές ότι οποιοδήποτε ποσό που αναγράφεται στην αίτηση σχετικά με το ύψος των ζημιών δεν μπορεί να είναι παρά μία εκτίμηση. Η διαφορά των 3,9 εκατ. € του πραγματικού ποσού των ζημιών σε σχέση με την αρχική εκτίμηση είναι μικρότερο από το 0,5% των ζημιών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαφορά αυτή δεν συνιστά μία “σημαντικά χαμηλότερη

⁸ Όσον αφορά το Ταμείο Αλληλεγγύης τα ποσά σε εθνικό νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την επίσημη ισοτιμία την ημέρα υποβολής της αίτησης.

επανεκτίμηση της ζημιάς”. Κατόπιν αυτού κίνησε τη διαδικασία κλεισίματος της παρέμβασης. Στις 22 Φεβρουαρίου 2005 η Επιτροπή προέβη στο κλείσιμο της παρέμβασης.

6. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές της 14ης Ιουλίου 2004⁹ περιείχε μία πρόταση ομαδοποίησης των διάφορων μηχανισμών κρίσης που υφίστανται σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε ένα “Μέσο αλληλεγγύης και γρήγορης αντίδρασης”. Κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2004 οι υπηρεσίες της Επιτροπής εργάστηκαν εντατικά για την προετοιμασία μιας νομοθετικής πρότασης. Περί τα τέλη του 2004 η εργασία αυτή συνεχιζόταν με τον ίδιο ρυθμό¹⁰.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 2004 υπεβλήθησαν στην Επιτροπή 11 νέες αιτήσεις, εκ των οποίων καμία δεν πληρούσε το κριτήριο της μείζονος καταστροφής με βάση τις αποδείξεις που υπεβλήθησαν. Είναι γεγονός ότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο το κριτήριο της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής που προβλέπεται για εξαιρετικές περιστάσεις.

Η εξέταση των αιτήσεων που υπεβλήθησαν κατά το 2004 έδειξε ότι είναι σχετικά δύσκολο να πληρούνται το κριτήριο της ασυνήθιστης περιφερειακής καταστροφής, το οποίο σύμφωνα με τον κανονισμό πρέπει να εξετάζεται από την Επιτροπή “με μεγάλη αυστηρότητα”. Οι πυρκαγιές των δασών αποτελούν μια ιδιαίτερη περίπτωση από τη φύση τους με συνέπεια να είναι γενικά περιορισμένο το ποσοστό του πληθυσμού που θίγεται άμεσα. Σπάνια πληρούνται ο όρος σύμφωνα με τον οποίο θα πρέπει να θίγεται τουλάχιστον ο μισός πληθυσμός της περιοχής.

Η ανάλυση που πραγματοποίησε η Επιτροπή έδειξε ότι μόνο μία από τις έντεκα αιτήσεις που παρελήφθησαν κατά το 2004 περιείχε επαρκή στοιχεία, προκειμένου να γίνει αποδεκτή.

Από την άποψη της σωστής διακυβέρνησης το γεγονός αυτό δείχνει ότι κατά την αναθεώρηση του ισχύοντος κανονισμού σχετικά με το Ταμείο Αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 14, τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ θα πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής. Οι βελτιώσεις αυτές θα πρέπει να έχουν ως στόχο τους κυρίως την εξάλειψη των αβεβαιοτήτων όσον αφορά τη δυνατότητα παρέμβασης για ορισμένα είδη καταστροφών. Για το λόγο αυτό τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι πιο επιλεκτικά όσον αφορά τις αιτήσεις που υποβάλλουν. Κατ’αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να μειωθεί το κόστος προετοιμασίας λεπτομερών αιτήσεων καθώς και ο κίνδυνος δημιουργίας αδικαιολόγητων προσδοκιών όσον αφορά την ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ.

⁹ COM(2004) 101.

¹⁰ Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη νομοθετική πρόταση που παρουσιάστηκε στις 6 Απριλίου 2005 θα περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση για το 2005.

Η Επιτροπή διαπίστωσε κατά την εξέταση των αιτήσεων σχετικά με τις περιφερειακές καταστροφές ότι σε πολλές περιπτώσεις χρειάζονταν πρόσθετες λεπτομερείς πληροφορίες από τις αιτούσες χώρες. Αυτό είχε ως συνέπεια να χρειαστεί πρόσθετος χρόνος για την εξέταση των αιτήσεων.

Παρά το γεγονός ότι το Ταμείο Αλληλεγγύης είναι ένα μέσο επαναχρηματοδότησης μέτρων έκτακτης ανάγκης και όχι ένα μέσο έκτακτης ανάγκης, το διάστημα που περνάει μεταξύ καταστροφής και πληρωμής της ενίσχυσης είναι σχετικά μεγάλο. Όσο η χρηματοδότηση του Ταμείου δεν αποτελεί μέρος του κανονικού κοινοτικού προϋπολογισμού - γεγονός που απαιτεί την προσφυγή σε μία πλήρη διαδικασία του προϋπολογισμού κάθε φορά που γίνεται αίτηση κινητοποίησης του Ταμείου - είναι μικρά τα περιθώρια μείωσης του χρονικού διαστήματος ανάμεσα στην παραλαβή μιας πλήρους αίτησης και στην πληρωμή της ενίσχυσης.

Οι τελικές εκθέσεις σχετικά με τις πρώτες παρεμβάσεις που χρονολογούνται από το 2002 και τα κλεισίματα αυτών των παρεμβάσεων εν συνεχεία επιβεβαιώνουν την αποτελεσματικότητα και τη μεγάλη πρόσθετη αξία της ενίσχυσης του Ταμείου στις ενδιαφερόμενες χώρες. Αυτό αφορά τόσο τις φυσικές παρεμβάσεις που γίνονται επιτόπου καθώς και τα πολιτικά οφέλη της αλληλεγγύης ανάμεσα στα κράτη μέλη σε περίπτωση πραγματικής ανάγκης. Οι τελικές εκθέσεις ανέδειξαν επίσης τη θετική επίπτωση των ενισχύσεων του Ταμείου Αλληλεγγύης στη λήψη προληπτικών μέτρων με στόχο την αποφυγή παρόμοιων καταστροφών.

Annex 1
European Union Solidarity Fund applications in 2004

Applicant Country	FR	ES	SI	SK	ES	ES	ES	ES	ES	ES	ES
Name and nature of disaster	France-flooding	Malaga flooding	Earthquake	Flooding	Forest fires Zamora	Forest fires Valencia	Forest fires Orense	Forest fires Minas del Riotinto	Forest fires Jaén	Forest fires Huelva	Forest fires Escacena del Campo
First damage date	1/12/03	27/03/04	12/07/04	30/07/04	17/07/2004	12/08/2004	24/07/2004	27/07/2004	26/08/2004	28/08/2004	30/06/2004
Application date*	26/01/04	3/06/04	20/09/2004	7/10/04	4/10/04	4/10/04	4/10/04	4/10/04	4/10/04	4/10/04	4/10/04
Major disaster threshold (m€)	3 066.255	3 066.255	139.615	147.893	3 066.255	3 066.255	3 066.255	3 066.255	3 066.255	3 066.255	3 066.255
Total direct damage (m€)**	785	73	12.50	29.07	0.215	5.462	0.975	351.138	78.172	28.804	15.009
Major/regional/neighbouring disaster?	regional	regional	regional	regional	regional	regional	regional	regional	regional	regional	regional
Damage/threshold	25.6%	2.4%	9%	0.1%	0.007%	0.2%	0.03%	11.5%	2.5%	0.9%	0.5%
Cost of eligible emergency operations (m€)**	131.60	~	not clear	(23.170)	(0.215)	(4.007)	(0.752)	44.072)	(20.968)	(8.055)	(2.496)
Eligible cost/ total damage	16.8%	~									
Aid/eligible cost	14.91%	~									
Aid rate (% of total damage)	2.5 %	~									
Date of grant decision	7/05/2004	rejected	application withdrawn	rejected	rejected	rejected	rejected	rejected	rejected	rejected	rejected
Date of Implementation agreement	10/05/2004	~									
Amount of aid granted (m€)	19.625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Registration of initial application at Commission

** As accepted by Commission

Annex 2
Criteria to mobilise the EU Solidarity Fund

Extract from Council Regulation 2012/2002:

“Article 2:

1. At the request of a Member State or country involved in accession negotiations with the European Union, hereinafter referred to as ‘beneficiary State’, assistance from the Fund may be mainly mobilised when a major natural disaster with serious repercussions on living conditions, the natural environment or the economy in one or more regions or one or more countries occurs on the territory of that State.

2. A ‘**major disaster**’ within the meaning of this Regulation means any disaster resulting, in at least one of the States concerned, in damage estimated either at over EUR 3 billion in 2002 prices, or more than 0,6 % of its GNI.

By way of exception, a **neighbouring Member State or country** involved in accession negotiations with the European Union, which has been affected by the same disaster can also benefit from assistance from the Fund.

However, under exceptional circumstances, even when the quantitative criteria laid down in the first subparagraph are not met, a **region** could also benefit from assistance from the Fund, where that region has been **affected by an extraordinary disaster**, mainly a natural one, affecting the major part of its population, with serious and lasting repercussions on living conditions and the economic stability of the region. Total annual assistance under this subparagraph shall be limited to no more than 7,5 % of the annual amount available to the Fund. Particular focus will be on remote or isolated regions, such as the insular and outermost regions as defined in Article 299(2) of the Treaty. The Commission shall examine with the utmost rigour any requests which are submitted to it under this subparagraph.”

Annex 3
Determination of the amount of aid

A progressive system in two brackets is applied whereby a country affected by a disaster receives a lower rate of aid of 2.5% for the part of total direct damage below the “major disaster” threshold and a higher share of aid of 6% for the part of the damage exceeding the threshold. The two amounts are added up.

The threshold is the level of damage defined by the Regulation to trigger the intervention of the Fund, i.e. 0.6% of GNI or € 3 billion in 2002 prices. This element ensures that the relative capacity of a State to deal itself with a disaster is taken into account. It also ensures that for the same amount of damage relatively poorer countries receive more aid in absolute terms than richer ones. For extraordinary regional disasters the same method has been applied, meaning consequently that countries affected by those disasters, which by definition remain below the threshold, receive 2.5 % of total direct damage in aid.

Annex 4
Thresholds for major disasters applicable in 2004
 (based on 2002 figures for Gross National Income)

(Million €)

Country		GNI 2002	0.6% of GNI	Major disaster threshold 2004*
AT	ÖSTERREICH	216 343	1 298.06	1 298.06
BE	BELGIQUE-BELGIË	264 499	1 586.99	1 586.99
BG	BALGARIJA	16 332	97.99	97.99
CY	KYPROS	10 783	64.70	64.70
CZ	ČESKA REPUBLIKA	74 168	445.01	445.01
DE	DEUTSCHLAND	2 108 830	12 652.98	3 066.26
DK	DANMARK	180 333	1 082.00	1 082.00
EE	EESTI	6554	39.32	39.32
EL	ELLADA	141 571	849.43	849.43
ES	ESPAÑA	687 643	4 125.86	3 066.26
FI	SUOMI/FINLAND	139 374	836.24	836.24
FR	FRANCE	1527 794	9 166.76	3 066.26
HU	MAGYARORSZÁG	65 178	391.07	391.07
IE	IRELAND	104 691	628.15	628.15
IT	ITALIA	1 246 250	7 477.50	3 066.26
LT	LIETUVA	14 482	86.89	86.89
LU	LUXEMBOURG (G-D)	20 237	121.42	121.42
LV	LATVIJA	8 932	53.59	53.59
MT	MALTA	3 985	23.91	23.91
NL	NEDERLAND	435 501	2 613.01	2 613.01
PL	POLSKA	197 908	1 187.45	1 187.45
PT	PORTUGAL	126 076	756.46	756.46
RO	ROMÂNIA	4 8362**	290.17	290.17
SE	SVERIGE	253 801	1 522.81	1 522.81
SI	SLOVENIJA	23 269	139.62	139.62
SK	SLOVENSKÁ REPUBLIKA	24 649	147.89	147.89
UK	UNITED KINGDOM	1 690 615	10 143.69	3 066.26

* ~ € 3 billion in 2002 prices

** GDP (GNI not available)